

СТАНОВИЩЕ

От доц. д.изк. Незабравка Иванова

За дисертационния труд на Юлиан Райчев на тема:

**“Развитие на стъклопистта в декоративно – приложните изкуства в
България 30- те – 50-те години на XX век”**

за придобиване на образователната и научна степен “доктор”

Предложената за становище дисертация на Юлиан Райчев на тема: “Развитие на стъклопистта в декоративно – приложните изкуства в България 30- те – 50-те години на XX век” е посветена на интересна и значима проблематика, която в светлината на съвременното изкуствознание придобива особена актуалност.

Дисертацията е разгърната в увод, пет глави, обобщения и изводи, използвани източници и две специални приложения.

Докторантът показва много широка осведоменост по темата, която е интердисциплинарна и комплексна, като е проучил и отразил разнородна, богата и съвременна научна литература. Той има обширни познания в областта на стъклопистта, както и в областта на изкуствоведските теоретични изследвания, съотнесени към конкретната фактология.

Още в уводната част авторът мотивира изборът на проблема, неговата актуалност и полезност. Формулира цел на дисертационния труд и извежда задачите му. Определени са предмета, обекта, границите и хипотезата на изследването. Наблегнато е върху използваните

понятия и категории, изяснява се техния обхват и специфика на приложение в конкретния изследователски труд.

Глава първа третира тематични и стилистични особености на стъклописъта в градската среда. Задълбочено и с разбиране разглежда зараждането и развитието на стъклописъта като органична част от архитектурния ансамбъл.

Втора глава „Халампи Тачев – приложни изкуства и стъклопис“ е разгърната в няколко части като особено значими са творчеството на художника, неговите стъклописни разработки, орнаменталните му постижения, свързани със сецесионната естетика. Стъклописъта е разгледана като органична част от неговата декоративно – приложна продукция.

Следващата глава е „Георги Атанасов – историческа памет и стъклопис“. Разгледано е стъклописното творчество на този художник в неразривна връзка с цялостните творчески постижения, но особено се набляга върху творбите в Министерството на отбраната, където са увековечени постиженията на българските войни през хилядолетната история на България. Тази глава е забележителна със задълбочения си семантичен анализ на конкретните стъклописи.

Четвъртата глава е посветена на стъклописите на Иван Пенков и Дечка Узунов, включваща два раздела. Монументално – стенописното творчество на Иван Пенков се откроява със задълбочен смислов анализ на всяко отделно произведение, обогатен с патриотичен дух. Набляга се върху живописното начало в стъклописите на Дечко Узунов.

Особено значение е придадено на приносът на Атанас Кожухаров за развитието на стъклопистта. Изтъкнати са заслугите на художника при експериментиране на стъклописния материал и неговите художествени възможности, а също така и конкретните му творби.

В „Обобщия и изводи” правят впечатление стиловите съпоставки в творчеството на разглежданите автори. В тази част най-ярко се откроява стъклопистта като съществен дял в декоративно –приложните изкуства на 30-те – 50-те години на ХХвек.

Авторефератът отразява съдържанието и структурата на дисертационния труд. Посочените приносни моменти са правилно и добре формулирани в десет пункта. Докторантът има седем публикации по дисертационния труд.

Препоръките при евентуално публикуване са свързани с необходимостта от по-голяма прецизност при използване на понятията, както и насоченост към по-изразен синтез, без посочване на излишни подробности.

Дисертационната разработка на Юлиян Райчев е цялостно, задълбочено и комплексно изследване на избраната тема, притежава безспорни достойнства и въз основа на нея на докторанта следва да бъде присъдена образователната и научна степен доктор.

Доц. д.изк. Незабравка Иванова